

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/422/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2214208495
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2017:2214208495.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., IČO: 35 724 803, so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, právne zastúpeného: Tomáš Kušnír, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti žalovaným: 1/ M. P., nar. XX.X.XXXX, bytom J.a XXX/X, J. C. - P., 2/ P. P., nar. X.X.XXXX, bytom tamtiež, o zaplatenie 40.290,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 18. apríla 2016, č.k. 11C/449/2014-146, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. p o t v r d z u j e
a vo výroku II. **m e n í t a k**, že žalovaným náhradu trov prvoinštančného konania nepriznáva.

II. Žalovaní **m a j ú n á r o k** na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zaplatenia sumy 40.290,86 eur s príslušenstvom, titulom neuhradených záväzkov zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 192638374, uzavretej dňa 30.3.2007, medzi právnym predchodcom žalobcu Slovenskou sporiteľňou, a.s., Bratislava a žalovanými.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil aplikáciou ustanovenia § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z., § 52 ods. 2, ods. 3, § 53 ods. 1, ods. 4, § 54 ods. 2, § 100 ods. 1, § 101 ods. 1, § 103 Občianskeho zákonníka, § 497 ods. 1 Obchodného zákonníka ako aj ustanovením článku 3 ods. 1, ods. 2 a ods. 3, článku 5, článku 6 ods. 1, článku 7 ods. 1 smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vecne súd dôvodil, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že ide o spotrebiteľský právny vzťah, keďže žalobca uplatnil svoje nároky zo Zmluvy o vydaní a používaní bankovej platobnej karty zo 7.9.2004, ktorú uzatvorila jej právna predchodkyňa - banka so žalovanou ako fyzickou osobou - nepodnikateľom. Vzhľadom na spotrebiteľskú povahu zmluvy, z ktorej si žalobca uplatňuje svoje nároky, súd musel aj bez návrhu prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania v zmysle § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom sa nestotožnil s námietkou žalobcu o nemožnosti aplikácie tohto ustanovenia v predmetnom súdnom konaní, keďže § 5b citovaného zákona ukladá povinnosť každému „orgánu rozhodujúcemu o nároku zo spotrebiteľskej zmluvy“ prihliadať ex offa na premlčanie nároku voči spotrebiteľovi a takýmto orgánom je nepochybne i súd. K námietke žalobcu, že aplikáciou tohto ustanovenia dochádza k porušeniu princípu zákazu retroaktivity, súd uviedol, že uvedené ustanovenie má procesný charakter (nejde o novelu ustanovení OZ o premlčaní) a keďže v danom prípade platí nepravá retroaktivita, t.j. od účinnosti novej právnej normy sa riadia i právne vzťahy, ktoré vznikli aj podľa predchádzajúcej právnej normy, je preto súd oprávnený a zároveň povinný prihliadať aj bez

návrhu na premlčanie nároku. Za nesprávny súd považoval tiež názor žalobcu, že nakoľko zmluva o úvere je absolútnym obchodom, v danom prípade nie je možné vychádzať pri posúdení otázky premlčania z Občianskeho zákonníka, ale posudzovať ho podľa ustanovení Obchodného zákonníka, vrátane dĺžky premlčacej doby, ktorá je štvorročná. Súd však poukázal na to, že ide spotrebiteľský vzťah, a teda podľa § 54 ods. 2 OZ sa na takýto vzťah použije právna úprava, ktorá je výhodnejšia pre spotrebiteľa a to bez ohľadu na to, či sa jedná o právny vzťah podľa Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka alebo iného zákona. Použitie práva výhodnejšieho pre spotrebiteľa vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu SR z 19.06.2013, sp.zn. ÚS 402/2013-10. Preto súd na tento vzťah aj čo sa týka premlčania aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka, a teda trojročnú premlčaciu dobu. Z obsahu predmetnej zmluvy o splátkovom úvere vyplýva, že účastníci zmluvy si dohodli splatenie úveru v pravidelných mesačných splátkach, kde každá splátka mala dohodnutú samostatnú splatnosť a bola aj dohodnutá splatnosť celého úveru a to s dátumom 20.09.2035. Pred týmto dátumom postupca ku dňu 09.07.2010 úver zosplatnil. Vzhľadom k uvedenému premlčacia doba začala plynúť po lehote splatnosti celého úveru, t.j. od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti, ktorá nastala dňa 09.07.2010. Z uvedeného je zrejmé, že ku dňu podania žalobného návrhu 25.04.2014 bol nárok premlčaný, keď premlčacia doba uplynula dňa 09.07.2013. Prvoinštančný súd poukázal aj na názor Najvyššieho súdu SR vyslovený v rozsudku z 21.04.2015, sp.zn. 3 M Cdo/14/2014, ktorom uviedol, že ust. § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Na základe uvedeného súd žalobu v celosti zamietol, pričom na podporu svojich záverov citoval z odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/66/2015 zo dňa 29.02.2016. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a plne úspešným žalovaným náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si žiadne neuplatnili.

3. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nedostatočného zistenia skutkového stavu. Uviedol, v súvislosti s nedostatkom aktívnej legitímácie poukazuje žalobca na skutočnosť, že predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, spolu s podaciami hárkami preukazujúcimi odoslanie tejto písomnosti žalovaným, ktoré bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitímáciu postupníka a súd má povinnosť z týchto oznámení vychádzať bez toho, aby skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení, pričom poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Obo 210/01, ako aj viaceré uznesenia krajských súdov. Preto sa žalobca nestotožňuje s právnym názorom súdu, v zmysle ktorého bolo postúpenie pohľadávky neplatné. V súvislosti s premlčaním nároku žalobca zastáva názor, že súd nesprávne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa premlčacej doby, keď bolo potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, keďže ide zmluvu o úvere a teda absolútny obchodno-závazkový vzťah, a to napriek tomu, že jednou zo zmluvných strán je spotrebiteľ. Poukázal na to, že úverová zmluva bola uzavretá dňa 30.3.2007, pričom v období do 31.12.2007 sa vzťahovali ustanovenia § 52 až 54 OZ len na kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo a na iné zmluvy upravené v ôsmej časti OZ ako aj na zmluvu podľa § 55 OZ. Zmluva o úvere bola upravená v Obchodnom zákonníku, v dôsledku čoho sa na účastníkov úverovej zmluvy nevzťahovala povinnosť uvedená v prechodnom ustanovení § 879f ods. 3 O.z.. Odvolateľ poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 MCdo 3/2011 a sp.zn. 6 M Cdo/4/2012, ktorými opätovne potvrdil správnosť aplikácie ustanovení Obchodného zákonníka na vzťahy vzniknuté zo zmluvy o úvere a toto potvrdil aj v novšom rozhodnutí sp.zn. 7M Cdo 9/2014, ktorý zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove a Okresného súdu Vranov nad Topľou, pre nesprávne právne posúdenie z dôvodu nesprávnej aplikácie Občianskeho zákonníka na predmetný zmluvný vzťah. Tiež poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp.zn. 25Co/34/2015, kde odvolací súd uviedol, že premlčanie sa aj v spotrebiteľských zmluvách majúcich formu absolútneho obchodu (tu zmluva o úvere) uzavretých pred 1.4.2015 spravuje výlučne Obchodným zákonníkom, pričom podľa § 397 Obchodného zákonníka ak zákon neustanovuje pre jednotlivé práva inak, je premlčacia doba štyri roky a obdobne sa uvádza aj v uznesení Krajského súdu v Trnave sp.zn. 23Co/640/2015, 25Co/132/2015, 25Co/176/2015 a sp.zn. 25Co/353/2015. Žalobca je toho názoru, že v súdenom prípade začala premlčacia doba plynúť dňa 10.7.2010 a uplynula by až dňa 10.7.2014 a keďže návrh bol podaný dňa 25.4.2014, nárok žalobcu nemožno považovať za premlčaný a to s poukazom na ustanovenie § 392 ods. 2 Obchodného zákonníka, s tým, že v danom prípade sa stal splatným celý záväzok od vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru pre nesplnenie čiastkového záväzku a to ku dňu 9.7.2010, čiže premlčacia doba plynie od tohto vyhlásenia. Žalobca tiež namietal, že súd aplikoval ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, keďže toto ustanovenie nadobudlo účinnosť až dňa 1.5.2014 a preto aplikáciu

takéhoto ustanovenia by dochádzalo k narušeniu princípov právneho štátu. Aplikáciou tohto ustanovenia na prebiehajúce súdne konania bez ohľadu na to, za akého právneho stavu došlo k nadobudnutiu pohľadávok veriteľom a za akého právneho stavu došlo k podaniu návrhu na začatie konania, došlo k zotretiu princípu právnej istoty ako jedného zo znakov právneho štátu, ktorého súčasťou je aj požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci a tiež došlo k závažnému zásahu do majetkových práv veriteľa, pričom zároveň poukázal aj na uznesenie Okresného súdu Košice II zo dňa 17.7.2015 sp.zn. 36C/117/2014, ktorým súd prerušil konanie až do právoplatného skončenia konania na Ústavnom súde SR, nakoľko podal Ústavnému súdu SR návrh na začatie konania o určenie, že ustanovenie § 5b Zákona č. 250/2007 Z.z. je v nesúlade s ustanoveniami článku 1 ods. 1 a článku 46 ods. 1 Zákona č. 460/1992 Z.z. (Ústava SR), keďže aplikácia tohto ustanovenia jednostranne zvýhodňuje dlžníka - spotrebiteľa. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a zmenil ho tak, že návrhu žalobcu vyhovie alebo napadnutý rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom si zároveň uplatnil trovy konania.

4. Žalovaní sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

5. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, 380 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu pokiaľ ide o vec samotnú, nie je dôvodné pretože napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 11C/449/2014 je zaplatenie sumy 40.290,86 eur s príslušenstvom titulom neuhradených záväzkov zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej dňa 30.03.2007 medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol a v závislom výroku o trovách konania.

7. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd odkazuje na písomné vyhotovenie napadnutého rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalobcu nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu sa však žiada dodať nasledovné:

8. Odvolacím dôvodom tu bolo nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočné zistenie skutkového stavu, ktoré odvolateľ videl v aplikovaní § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. a premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka.

9. Odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu zhodne so súdom prvej inštancie posúdil nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy ako vyplývajúci zo zmluvy o úvere, uzavretej podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, pričom táto je v zmysle § 261 ods. 3 písm. d/ Obchodného zákonníka absolútnym obchodom, avšak napriek povahe výlučného obchodného záväzku s ohľadom na skutočnosť, že žalovaný ako jedna zo strán tejto zmluvy nebol podnikateľom a taktiež vzhľadom na skutočnosť, že zmluva bola veriteľom vopred pripravená, je preto zmluva o úvere zároveň zmluvou spotrebiteľskou v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a preto je potrebné aplikovať na tento vzťah spotrebiteľské právo a v rámci neho ustanovenia Zákona o spotrebiteľských úveroch, Občianskeho zákonníka ako aj Zákona na ochranu spotrebiteľa.

10. Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa najskôr v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Jeho ust. § 23a účinné v období od 01.01.2000 do 24.11.2004 zakotvilo tzv. typovú zmluvu, touto sa podľa citovaného zákona rozumie zmluva, ktorá sa má uzavrieť vo viacerých prípadoch, ak je obvyklé, že spotrebiteľ

obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia, typová zmluva nesmie obsahovať a) neprimerané podmienky, ktoré na škodu spotrebiteľa zakladajú nápadný nepomer medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, najmä 1. podmienky, ktoré viažu predaj výrobku na poskytnutie služby na odobratie iného výrobku alebo na prevzatie inej služby, 2. podmienky, ktorými sa podmieňuje predaj výrobku alebo poskytnutie služby s požiadavkou, aby spotrebiteľ zabezpečil pre predávajúceho ďalšieho spotrebiteľa, ktorý s ním uzavrie rovnakú alebo podobnú zmluvu; b) podmienky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. S účinnosťou od 25.11.2004 (do 30.06.2007) citovaný zákon v § 23a definoval už spotrebiteľské zmluvy ako zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Nadväzne na to dňa 01.07.2007 nadobudol účinnosť nový Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v pôvodnom znení v § 3 ods. 3 zakotvil, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami spotrebiteľských zmlúv, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka alebo aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Toto znenie bolo účinné až do novelizácie zák. č. 397/2008 s účinnosťou od 01.11.2008. V ostatnom znení má § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmlúvach.

11. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. V prvom označenom období zakotvoval, že spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v 8. časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. S účinnosťou od 01.01.2008 OZ v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu už definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ustanovenia je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ustanovenia je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa znenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v období od 01.04.2004 do 31.12.2007, teda v čase uzavretia predmetnej zmluvy medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými, zmluva o úvere, ktorá je upravená v Obchodnom zákonníku, pod definíciu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 52 Občianskeho zákonníka nespádala. Je ale nesporné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle cit. § 23a zák. č. 634/1992 Zb. v znení od 25.11.2004, keďže ide o zmluvu uzavretú podľa Obchodného zákonníka, jej charakteristickým znakom je, že sa uzatvárala vo viacerých prípadoch a je z nej zrejmé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvnil. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky nepochybne spotrebiteľskou zmluvou.

13. Keďže z ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka nie je možné vyvodiť, že 5. hlava Občianskeho zákonníka sa vzťahuje len a výlučne na tie spotrebiteľské zmluvy, ako sú definované v § 52 ods. 1, odvolací súd je toho názoru, že všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmlúvach podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je nevyhnutné aplikovať i na spotrebiteľské zmluvy, ako sú definované v cit. ust. § 23a Zákona o ochrane spotrebiteľa č. 634/1992 Zb.

14. Spotrebiteľské zmluvy predstavujú rovnorodý druh občianskoprávných zmlúv (príp. aj obchodných zmlúv, ktoré majú charakter absolútneho obchodu), v ktorých druhým účastníkom zmluvy je spotrebiteľ; osobitosť spotrebiteľských zmlúv vyplýva zo zvýšeného záujmu spoločnosti ochraňovať slabšieho účastníka zmluvného vzťahu - spotrebiteľa, ktorý vstupuje do zmluvných vzťahov s poskytovateľmi rôznych plnení a služieb. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ a spotrebiteľ nemá možnosť tieto zmluvné podmienky individuálne ovplyvniť. Na to aby zmluva bola označená za „spotrebiteľskú“ musí byť splnená podmienka, že ide o zmluvu, ktorá sa uzatvára za rovnakých zmluvných podmienok s väčším počtom spotrebiteľov, pričom tieto podmienky sú vopred pripravené dodávateľom a spotrebiteľ nemôže ovplyvniť ich obsah; k zmluvným podmienkam dodávateľa môže

spotrebiteľ pristúpiť alebo nie - spotrebiteľskou zmluvou je teda akákoľvek súkromnoprávna zmluva bez ohľadu na to, či je upravená Občianskym zákonníkom, Obchodným zákonníkom alebo iným osobitným zákonom.

15. Je preto potrebné aj na tento právny vzťah aplikovať § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka týkajúci sa ochrany spotrebiteľa a príslušné ustanovenia zák. č. 258/2001 Z.z. Ustanovenie § 54 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka pritom obsahuje príkaz aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka na práva a povinnosti spotrebiteľa, pokiaľ sú pre neho priaznivejšie ako príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka, čím toto ustanovenie predstavuje korektív pre použitie ustanovení Obchodného zákonníka, a to aj napriek charakteru úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu. Prednostné použitie Obchodného zákonníka na spotrebiteľské právne vzťahy, a to aj v prípade úverov ako absolútnych obchodov, by znamenalo spochybnenie režimu ochrany práv spotrebiteľa obsiahnutého v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.) a v osobitných predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré sú voči Obchodnému zákonníku prednostne použiteľnou právnou úpravou (*lex specialis*). Za účelom odstránenia akýchkoľvek pochybností zákonodarca prijatím zákona č. 102/2014 Z.z. novelizoval Občiansky zákonník a explicitne ustanovil v § 52 ods. 2 pravidlo, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, čím nesporne potvrdzuje, že právna úprava spotrebiteľských zmlúv sa musí použiť aj na zmluvy, ktoré sú u nás upravené obchodným právom, keďže smernice EÚ kladú štátom explicitnú povinnosť zabezpečiť, aby sa ochranné opatrenia na ochranu práv spotrebiteľa neobchádzali.

16. V prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva, ako je tomu v prípade premlčania, je teda v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa aplikácia právnej úpravy občianskeho práva a nie obchodného práva, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľa výhodnejšia.

17. Vychádzajúc z uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že správne postupoval súd prvej inštancie, pretože pre posúdenie plynutia premlčacej doby tu bolo namieste aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka (§ 100 a nasl.), nakoľko s uplatnením Obchodného zákonníka je spojená dlhšia (štvorročná) premlčacia doba, čo v tomto prípade by bolo nepochybne v neprospech žalovaných, ktorí majú postavenie spotrebiteľa.

18. Pokiaľ ide o ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z.z., toto je špeciálnym ustanovením k ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto je treba ho aplikovať prednostne v prípade nároku uplatneného zo spotrebiteľskej zmluvy, ktorým je aj nárok uplatnený v tomto konaní. Súd je v zmysle citovaného ustanovenia povinný skúmať, či nedošlo k premlčaniu nároku žalobcu z úradnej povinnosti (*ex offio*) a to bez toho, aby sa spotrebiteľ premlčania dovoľával. Právna úprava v ustanovení § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. bola zavedená zákonom č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 01.05.2014 a vo vzťahu k tejto právnej úprave neboli prijaté žiadne prechodné ustanovenia. Uvedené ustanovenie je pritom ustanovením procesným, keď orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (a teda aj súdu) ukladá povinnosť prihliadať na premlčanie aj bez vznesenia námietky premlčania zo strany spotrebiteľa vo všetkých veciach, v ktorých bolo začaté súdne konanie a v čase účinnosti tohto ustanovenia nebolo vo veci ešte rozhodnuté. Preto sa súd prvej inštancie správne zaoberal možným premlčaním uplatneného nároku bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva žalobcu a tiež dospel k správne mu záveru, že z dôvodu premlčania nároku žalobcu nebolo možné mu uplatnený nárok voči žalovaným priznať. Premlčacia lehota je v uvedenom prípade trojročná, pričom zo skutkového stavu vyplýva, že došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru ku dňu 09.07.2010, čiže premlčacia doba začala plynúť dňa 10.07.2010 a uplynula 10.07.2013. Keďže žaloba bola podaná dňa 25.4.2014, nárok žalobcu bol premlčaný a s ním boli premlčané aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej osud, preto vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe, ako hlavný peňažný záväzok.

19. Vzhľadom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie z úradnej moci na túto skutočnosť prihliadol a z tohto dôvodu žalobu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP napadnutý rozsudok súdu vo veci samej potvrdil. Nadbytočné bolo potom zaoberať sa odvolacou námietkou o nesprávnom právnom posúdení aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, keďže táto otázka už nemala vzhľadom k výsledku konania žiadny význam, navyše odvolanie v tejto časti bolo

nepodložené, pretože súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu premlčania, zatiaľ čo otázka vecnej legitímácie žiadnu pozornosť nevenoval.

20. Pokiaľ však ide o rozhodnutie o trovách konania, v tejto časti prvoinštančný súd pochybil, keďže jeho rozhodnutie (výrok II rozsudku) nemá oporu v právnych predpisoch. Správne súd vychádzal z § 142 ods. 1 O.s.p., avšak rozhodol o náhrade trov konania žalobcu, hoci vzhľadom na výsledok sporu mal rozhodovať o priznaní, resp. nepriznaní náhrady trov konania plne úspešných žalovaných. Preto odvolací súd za použitia ust. § 388 CSP rozsudok v tejto časti zmenil tak, že plne úspešným žalovaným nepriznal náhradu trov prvoinštančného konania, keďže si náhradu neuplatnili, hoci v čase rozhodovania súdu prvej inštancie boli účastníci povinní toto právo si na súde uplatniť stanoveným spôsobom a v stanovených lehotách v zmysle § 151 O.s.p..

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, nakoľko v odvolacom konaní boli v celom rozsahu úspešní žalovaní.

22. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).